

ΠΙΝΔΟΣ

**Διατοπική και διαπεριφερειακή συνεργασία
για την ποιότητα στον ορεινό τουρισμό**

Θανάσης Ζαχαρόπουλος

Το Σήμα Ποιότητας «ΠΙΝΔΟΣ» στον Τουρισμό

Το ΣΗΜΑ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ «ΠΙΝΔΟΣ» στον ΤΟΥΡΙΣΜΟ ενσωματώνει τις υπάρχουσες θεσμικά αναγνωρισμένες προδιαγραφές και συστήματα πιστοποίησης, εξειδικεύοντάς τα στις ιδιαιτερότητες της εν λόγω οροσειράς.

1 | Το πλαίσιο της παρέμβασης

- Το πλαίσιο της δεκαετίας του '80 για την αγροτική ανάπτυξη (αειφορία, ποιότητα, προστασία περιβάλλοντος, απασχόληση, νέες δραστηριότητες)
- Η χωρική αντίθεση πεδινών – ορεινών περιοχών σε νέες βάσεις
- Η οροσειρά της Πίνδου
- Οι σημειακές παρεμβάσεις με τα μερικώς τοπικά αποτελέσματα

**Η οροσειρά της Πίνδου
αποτελεί το πιο
εκτεταμένο συμπαγές
ορεινό τμήμα της
χώρας και καλύπτει
το 70% της συνολικής
επιφάνειας
των ορεινών και
μειονεκτικών
περιοχών**

2

Η συζήτηση και οι πρωτοβουλίες

1986: ΚΕΠΕ Μελέτη για τη Λίμνη Πλαστήρα

1988: Τοπικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα
Λίμνης Πλαστήρα

1989: Αναπτυξιακή Καρδίτσας ΑΝ.ΚΑ. Α.Ε.
(Υλοποίηση Προγραμμάτων στη Λ.
Πλαστήρα, Τοπικό Σύμφωνο Ποιότητας,
Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας)

1990: ΕΟΤ. Μελέτη του ΕΟΤ για την Πίνδο

1996: ΑΝ.ΚΑ. - ΔΙΚΤΥΟ ΠΙΝΔΟΣ

1998: ΑΝ.ΚΑ. - TERRA. Κοινή Ευρωπαϊκή
Πολιτική για της ορεινές περιοχές του
Ευρωπαϊκού Νότου- Πιλοτική εφαρμογή
στην Πίνδο

1998: ΠΙΝΔΟΣ - ΚΕΝΤΡΟ ΣΤΑΤΗΓΙΚΟΥ
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

2000: ΥΠΕΧΩΔΕ. Στρατηγικό Πρόγραμμα
Δράσης για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη των
ορεινών περιοχών (Σύμβαση της Πίνδου
& Παρατηρητήριο της Πίνδου)

Κέντρο Στρατηγικού Σχεδιασμού ΠΙΝΔΟΣ

Το 2000 ολοκληρώθηκε το «**Στρατηγικό Πρόγραμμα Δράσης για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη των ορεινών περιοχών**», το οποίο, ανάμεσα στα άλλα, προέβλεπε ειδικά για την Πίνδο δύο νέα εργαλεία:

○ τη «**Σύμβαση της Πίνδου**», δηλαδή μια στρατηγική συμφωνία όλων των αναπτυξιακών συντελεστών της Πίνδου για την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης,

○ το «**Παρατηρητήριο της Πίνδου**», δηλαδή έναν μηχανισμό παρακολούθησης και αξιολόγησης των παρεμβάσεων σε όλη την οροσειρά.

3

Η πιλοτική εφαρμογή

Η πιλοτική εφαρμογή Διατοπικής και Διαπεριφερειακής συνεργασίας «Σήμα Ποιότητας ΠΙΝΔΟΣ» χρηματοδοτήθηκε από την Κοινοτική πρωτοβουλία Leader II.

Σήμα Ποιότητας «ΠΙΝΔΟΣ»

- Σήμα Ποιότητας «ΠΙΝΔΟΣ»
για τις ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
- Σήμα Ποιότητας «ΠΙΝΔΟΣ»
για τις ΠΕΡΙΟΧΕΣ (Ο.Τ.Α.)

Σήμα Ποιότητας «ΠΙΝΔΟΣ» για τις ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Για το Σήμα των Επιχειρήσεων επιλέχθηκε η αποτύπωση της ποιότητας στον ορεινό τουρισμό της Πίνδου βάσει 5 κλιμάκων, που η καθεμία από αυτές αντιστοιχούσε σε ένα τομέα ή κλάδο ή δραστηριότητα της ορεινής οικονομίας.

Στο λογότυπο του Σήματος Ποιότητας η κάθε κλίμακα αντιστοιχήθηκε και σε μία κορυφή.

Κλίμακες Ποιότητας του Σήματος

Πρώτη κλίμακα – Πρώτη κορυφή

«ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ»

Δεύτερη κλίμακα – Δεύτερη κορυφή

«ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ»

Τρίτη κλίμακα – Τρίτη κορυφή

«ΓΕΥΣΕΙΣ»

Τέταρτη κλίμακα – Τέταρτη κορυφή

**«ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ –
ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ»**

Πέμπτη κλίμακα – Πέμπτη κορυφή

«ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ»

Σήμα Ποιότητας «ΠΙΝΔΟΣ» για τις ΠΕΡΙΟΧΕΣ (Ο.Τ.Α.)

Αντίστοιχα, για το Σήμα των Περιοχών επιλέχθηκε η αποτύπωση της ποιότητας στον ορεινό τουρισμό της Πίνδου βάσει των 5 κλιμάκων – 5 κορυφών, με αναφορά στο σύνολο των βασικών αναγκαίων συλλογικών υποδομών και υπηρεσιών, που πρέπει μια περιοχή να προσφέρει και αφορούσε κυρίως στην Αυτοδιοίκηση.

Κλίμακες Ποιότητας του Σήματος

Πρώτη κλίμακα – Πρώτη κορυφή

«ΥΠΟΔΟΜΕΣ»

Δεύτερη κλίμακα – Δεύτερη κορυφή

«ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ»

Τρίτη κλίμακα – Τρίτη κορυφή

«ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ»

Τέταρτη κλίμακα – Τέταρτη κορυφή

**«ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ»**

Πέμπτη κλίμακα – Πέμπτη κορυφή

**«ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ»**

Τοπικά Σύμφωνα Ποιότητας για τον Τουρισμό (ΤΣΠ)

➤ Βασική προϋπόθεση για την προώθηση του Σήματος ήταν η ανάπτυξη συνεργειών ανάμεσα στο σύνολο των κλάδων της ορεινής οικονομίας, καθώς και όλων των πολιτικών, κοινωνικών και οικονομικών θεσμών σε τοπικό, διατοπικό και διαπεριφερειακό επίπεδο.

Έτσι, σε κάθε περιοχή της Πίνδου συγκροτήθηκαν μηχανισμοί συνεργασίας:
12 Τοπικά Σύμφωνα Ποιότητας.

Οι στόχοι της πιλοτικής εφαρμογής

Πρώτος Στόχος

Προώθηση πρώτης κλίμακας
«Βασικός Εξοπλισμός»

1

Δεύτερος Στόχος

Προώθηση
τέταρτης κλίμακας
«Αρχιτεκτονική – Αισθητική»

2

Τρίτος Στόχος

Διάδοση των αποτελεσμάτων

3

Τέταρτος Στόχος

Διασύνδεση κλάδων
της ορεινής οικονομίας

4

Τα αποτελέσματα της πilotικής εφαρμογής

Σε σχέση με τον Πρώτο Στόχο:

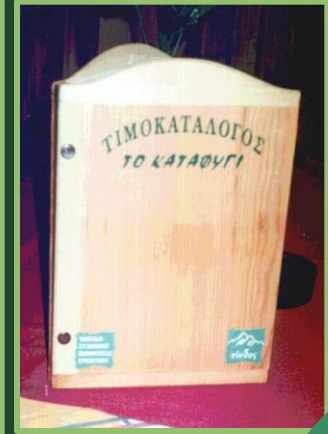
- ▶ Σχεδιάστηκαν τα βασικά αντικείμενα που αποτελούν προϋποθέσεις ένταξης στη διαδικασία πιστοποίησης
- ▶ Σχεδιάστηκαν οι προδιαγραφές «Βασικός Εξοπλισμός»
- ▶ Υλοποιήθηκαν 70 επενδύσεις (Leader II – ΠΙΝΔΟΣ Κ.Σ.Σ.)
- ▶ Συγκροτήθηκαν τα Τοπικά Σύμφωνα Ποιότητας στις περιοχές παρέμβασης
- ▶ Σχεδιάστηκαν και κατασκευάστηκαν 30 νέα προϊόντα

Κοινά αντικείμενα και βασικός εξοπλισμός

- Κατάλογος Εξωτερικού Χώρου
- Κατάλογος Εσωτερικού Χώρου
- Πινακίδα Επιχείρησης
- Πίνακας Ανακοινώσεων
- Κουτί Υποδείξεων
- Έντυπα Υποδείξεων
- Ενημερωτικό Φυλλάδιο της Επιχείρησης
- Ενημερωτικό Φυλλάδιο του Τοπικού Συμφώνου Ποιότητας
- Επιτραπέζιοι Κατάλογοι
- Κάρτα της Επιχείρησης

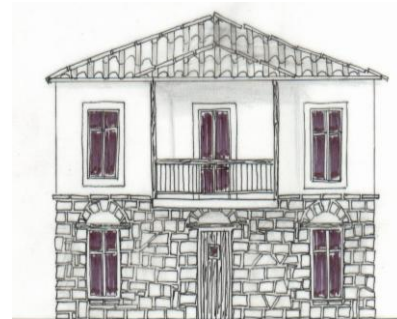
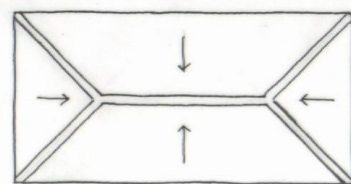
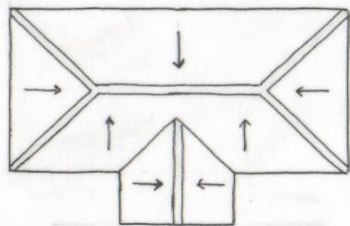
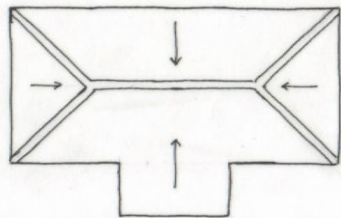

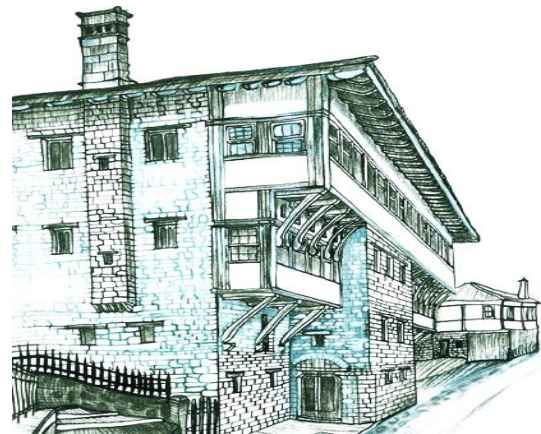

Τα αποτελέσματα της πilotικής εφαρμογής

Σε σχέση με τον Δεύτερο Στόχο:

- ▶ Σχεδιάστηκαν οι προδιαγραφές της τέταρτης κλίμακας «Αρχιτεκτονική – Αισθητική»
- ▶ Προσαρμόστηκαν οι προκηρύξεις της Κ.Π. Leader II όλων των Αναπτυξιακών Εταιρειών των 12 περιοχών της Πίνδου στο πλαίσιο των προδιαγραφών
- ▶ Υλοποιήθηκαν 120 επενδύσεις

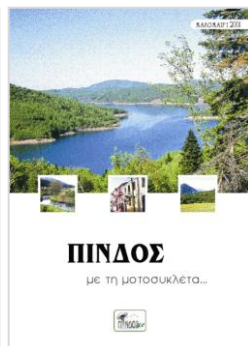
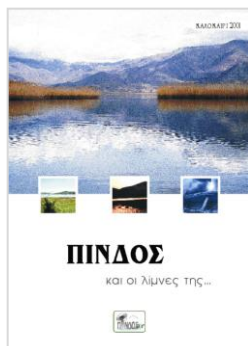
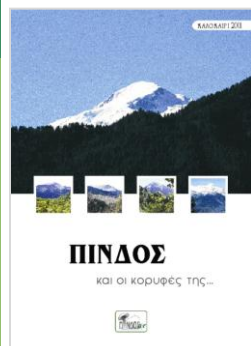
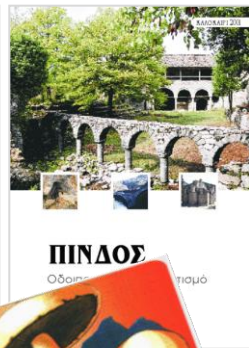
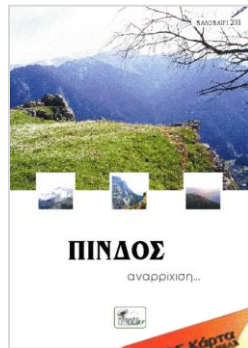
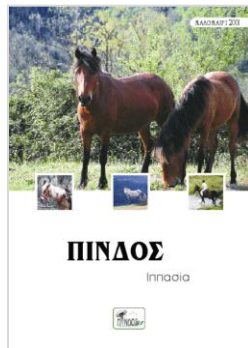

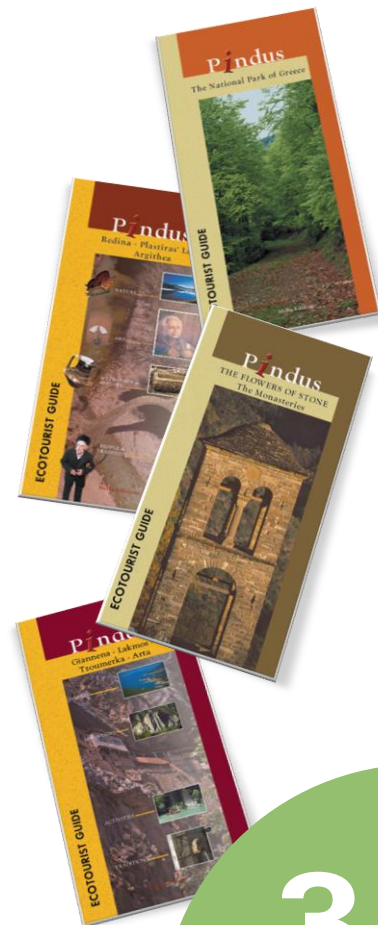
2

Τα αποτελέσματα της πιλοτικής εφαρμογής

Σε σχέση με τον Τρίτο Στόχο:

- ▶ Δημιουργήθηκαν 12 Τοπικά Σύμφωνα Ποιότητας σε όλες τις περιοχές της Πίνδου και συμμετείχαν 500 επιχειρήσεις
- ▶ Δημιουργήθηκε η ΠΙΝΔΟΣ LIFE για την προώθηση του τουρισμού ποιότητας (ΠΙΝΔΟΣ ΚΑΡΤΑ, ΘΕΜΑΤΙΚΑ ΕΝΤΥΠΑ, ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΠΑΚΕΤΑ κλπ.)
- ▶ Εκδόθηκαν 28 τουριστικοί οδηγοί (14 στην ελληνική και 14 στην αγγλική γλώσσα)
- ▶ Δημιουργήθηκαν 3 cd με τραγούδια της Πίνδου

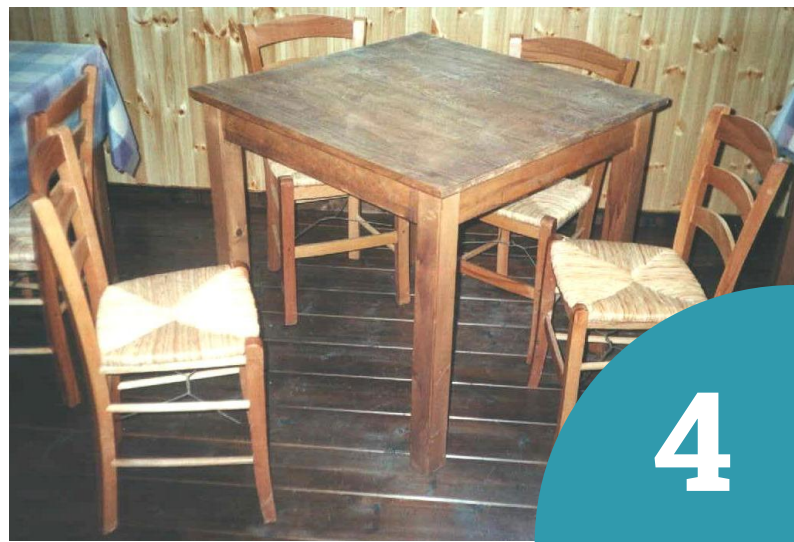
Τα αποτελέσματα της πilotικής εφαρμογής

Σε σχέση με τον Τέταρτο Στόχο:

- ▶ Σχεδιασμός επίπλων βασικού εξοπλισμού
- ▶ Εκπαίδευση επιπλοποιών από όλες τις περιοχές της Πίνδου στην κατασκευή
- ▶ Επιλογή δασικής ξυλείας από περιοχές της Πίνδου για επεξεργασία με στόχο να κατασκευαστούν τα έπιπλα
- ▶ Κατασκευή των επίπλων
- ▶ Προμήθεια και εγκατάσταση των επίπλων από τις επιχειρήσεις του Τ.Σ.Π. που εντάχθηκαν στη χρηματοδότηση

4

Τα αποτελέσματα της πιλοτικής εφαρμογής

Η διάδοση των αποτελεσμάτων της πιλοτικής εφαρμογής οδήγησε στην χρηματοδότηση με 80 δισ. δρχ. από την Ε.Ε. για επέκταση σε όλες τις περιοχές και σε όλες τις κλίμακες ποιότητας.

Η κυβέρνηση (2006) μετέτρεψε
το σχεδιασμένο πρόγραμμα
για την επέκταση του ΣΗΜΑΤΟΣ ΠΙΝΔΟΣ
σε πρόγραμμα ΥΠΟΔΟΜΩΝ με φορείς
τους Δήμους και τις Νομαρχίες.

ΕΤΣΙ: μια δεκαετής καινοτόμος προσπάθεια κατέληξε
για άλλη μια φορά σε μια λίστα έργων οδοποιίας
και άλλων τεχνικών παρεμβάσεων
με τίτλο «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΙΝΔΟΣ»

Συμπεράσματα

Βολонταρισμοί χωρίς κοινωνική δυναμική

Κοινωνική ιδεολογία για τις χρηματοδοτήσεις
(Τα Τ.Σ.Π. ατόνησαν με την λήξη των χρηματοδοτήσεων)

Η αναγκαιότητα των άυλων επενδύσεων πιο σημαντική από τις κατασκευαστικές επενδύσεις
(Εγκαταλελειμμένα κτήρια στην οροσειρά που χρηματοδοτήθηκαν)

Αναπτυξιακές Εταιρείες από εμψυχωτές κατέληξαν διαχειριστές ΚΑΙ ΜΟΝΟΝ

Έμφαση στο τοπικό. Η διατοπική συνεργασία έχει νόημα όταν υπάρχει «κοινός τόπος»

Νέες μορφές εκπροσώπησης σε διατοπικό και διαπεριφερειακό επίπεδο

Προκλήσεις για το ΕΜΠ
και το Μετσόβιο Κέντρο
Διεπιστημονικής Έρευνας

«Σύμβαση
της Πίνδου»

«Παρατηρητήριο
Ανάπτυξης»
της οροσειράς

Ο Θανάσης Ζαχαρόπουλος σπούδασε Πολιτικός Μηχανικός,
Περιφερειακή ανάπτυξη και εξειδικεύτηκε
στην Διοίκηση κοινωνικών επιχειρήσεων.

Διετέλεσε διευθυντής σε δομές τεχνικής υποστήριξης της ανάπτυξης
σε τοπικό, νομαρχιακό, περιφερειακό, διαπεριφερειακό
και εθνικό επίπεδο.

Ήταν επικεφαλής της προσπάθειας για την προώθηση
του Σήματος Ποιότητας ΠΙΝΔΟΣ.